

АНТИБАКТЕРІАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ СПИРТОВИХ ЕКСТРАКТІВ З ПАГОНІВ РОСЛИН РОДУ *SALIX SP.*

*Осолодченко Т. П., Пономаренко С. В., Комісаренко М. А.,
Штикер Л. Г., Калітіна С. М.*

ДУ «Інститут мікробіології та імунології ім. І. І. Мечникова
Національної академії медичних наук України»
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ Пошук нових речовин з антибактеріальними властивостями є актуальним та перспективним напрямком в сучасній медицині. Вербна (*Salix sp*) завжди привертала до себе увагу в якості лікувального засобу а різноманітність її хімічного складу зумовлює широкий спектр біологічної активності, який використовується в фармацевтичній галузі [1].

Мета: визначення антибактеріальних властивостей спиртових екстрактів, отриманих з пагонів рослин роду *Salix sp* стосовно тест-штамів мікроорганізмів.

Матеріали та методи: проведено мікробіологічний скринінг 8 зразків спиртових екстрактів, виділених з весняних пагонів рослин роду *Salix sp*. Пагони збирали березні місяці, промивали водою, сушили при температурі 25°C, подрібнювали. Для отримання екстрактів рослинну сировину екстрагували 10 %, 20 %, 30 %, 40 %, 50 %, 60 %, 70% та 96 % етанолом при кімнатній температурі протягом 2 тижнів. Отримані екстракти концентрували шляхом відгонки розчинників на водяній бані та висушували у сушильній шафі при кімнатній температурі. Бактеріологічні дослідження проведено дифузійним методом «колодязів» з визначенням діаметрів зон затримки росту мікроорганізмів на середовищі Мюллера-Хинтона за допомогою стандартного набору тест-культур (*S. aureus* ATCC 25923, *E. coli* ATCC 25922, *P. aeruginosa* ATCC 27853, *B. subtilis* ATCC6633, *P. vulgaris* ATCC 4636, *C. albicans* ATCC 885-653). Чутливість грибів визначали на середовищі Сабуро. Дослідження проведені у трьох повторах. Відсутність росту або наявність зони затримки росту до 10 мм розцінювалися як відсутність чутливості, 10–15 мм – як низька, 15– 25 мм – як помірна, перевищення 25 мм – як висока чутливість мікроорганізму до досліджуваної речовини [2,3].

Результати та їх обговорення: чутливими до спиртових 10 % та 20 % екстрактів, виділених з пагонів рослини роду *Salix sp* виявилися *S.aureus* ATCC 25923 де діаметри зон затримки росту відповідно склали (21,5±0,5) мм, до спиртових екстрактів 30 % та 40 % були чутливими окрім *S.aureus* ATCC 25923 ще й до *B. subtilis* ATCC 6633, де діаметри зон затримки росту в середньому були на рівні (23,2±0,5) мм. Спиртові екстракти 50 % та 60 % проявляли протимікробні властивості до *S.aureus* ATCC 25923, *B. subtilis* ATCC 6633 та *E. coli* ATCC 25922, де діаметри зон затримки росту дорівнювали (24,4±0,5) мм. Активнішими виявились спиртові екстракти 70 % та 96 % які проявляли свою антибактеріальну дію до всіх тест-штамів. Діаметри зон затримки росту були на рівні (25,8±0,5) мм. Щодо штамів *P. vulgaris* ATCC 4636 та *P. aeruginosa* ATCC 27853 активність спиртових екстрактів була дещо нижчою. а діаметри зон затримки росту відповідно склали (23,7±0,5) мм та (24,5±0,5) мм). Спиртові

екстракти 10 %, 20 % та 30 % не проявляли антибактеріальної дії. Діаметри зон затримки росту для екстрактів 40 %, 50 % та 60 % по відношенню до *C. albicans* ATCC 885-653 дорівнювали в середньому ($20,8 \pm 0,5$) мм, а для екстрактів 70 % та 96 % складали ($22,9 \pm 0,5$) мм

Висновок: визначено, що досліджувані спиртові екстракти, виділені з пагонів рослини роду *Salix sp* володіють антибактеріальними властивостями по відношенню до широкого спектру тест-штамів мікроорганізмів. Доведено перспективність подальших досліджень властивостей спиртових екстрактів, виділені пагонів рослини роду *Salix sp*, з метою їх модифікації та розробки нових протимікробних засобів.

Список літератури:

1. Borodina N. V. et al. Microscopic research of shoots of the *Salix cinerea* L. of Ukrainian flora. *Actual nutrition of pharmaceutical and medical science and practice*. 2019. Т. 12, №. 3 (31). Р. 276–284.
2. Про затвердження методичних вказівок «Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів»: Наказ МОЗ України № 167 від 05.04.2007 р.
3. Стандартизація приготування мікробних суспензій: Інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я України № 163-2006. / Ю. Л. Волянський та ін. К.: Укрмедпатентінформ, 2006. 10 с.

ПРОТИМІКРОБНА АКТИВНІСТЬ СУКЦИЛЬОВАНИХ ПОХІДНИХ КВЕРЦЕТИНУ ДЕРЕВИНИ ВИШНІ ЗВИЧАЙНОЇ, ДОДАТКОВО МОДИФІКОВАНИХ АМІНОКИСЛОТАМИ, СТОСОВНО ГРАМНЕГАТИВНИХ МІКРООРГАНІЗМІВ

Осолодченко Т.П., Андрєєва І.Д., Завада Н.П., Штикер Л.Г.

Державна Установа «Інститут мікробіології та імунології ім.

І. І. Мечникова Національної академії медичних наук України»,

м. Харків, Україна

Вступ. Кверцетин давно привертає увагу вчених різних країн світу як перспективна біологічно активна речовина з великою кількістю фармакологічних ефектів [1].

Матеріали і методи. Проведено визначення рівнів протимікробної дії сукцильованих екстрактів кверцетину деревини вишні звичайної, модифікованих амінокислотами, стосовно грамнегативних мікроорганізмів. Кверцетин для досліджень отримано шляхом кислотного гідролізу рутину. Визначення вмісту кверцетину у витяжках проведено з використанням тонкошарової хроматографії. Екстракцію кверцетину, детектування та аналіз отриманих екстрактів проведено на базі Національного фармацевтичного університету МОЗ України. Вивчалися зразки сукцильованого кверцетину, вилученого з деревини вишні звичайної, з вмістом кверцетину 2,0 % у сухому залишку. додатково модифіковані амінокислотами лізином і аргініном. Речовинами порівняння були 2,0 % екстракти немодифікованого природного кверцетину, вилучені з деревини вишні звичайної. Дослідження ступеня